

Protokół

z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Łubnicach

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach jest gminną jednostką organizacyjną utworzoną do realizowania zadań własnych i zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje 19 sołectw, w których zamieszkuje 4 282 mieszkańców. Wójtem Gminy jest Pani Anna Grajko.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach został powołany Uchwałą Nr XI/37/90 Gminnej Rady Narodowej w Łubnicach z dnia 09.03.1990 r. w sprawie powołania Terenowego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łubnicach, a utworzony na mocy Zarządzenia Naczelnika Gminy w Łubnicach z dnia 17.04.1990 r.

Ośrodek posiada własny REGON 291044606 i NIP 866-15-96-956.

Kierownikiem Ośrodka Pomocy Społecznej jest Pani Krystyna Barszcz.

Ośrodek działa w oparciu o:

Statut Ośrodka przyjęty Uchwałą Nr XLVI/162/14 Rady Gminy Łubnice z dnia 28 sierpnia 2014 r. W § 4 pkt. 2 Statutu są nieaktualne publikatory ustaw, w oparciu o które pracuje Ośrodek, tj. ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych;

Regulamin organizacyjny nadany przez Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej Zarządzeniem Nr 3/2014 z dnia 19 września 2014 r.;

Uchwałą Nr XLI/139/14 Rady Gminy Łubnice z dnia 22 stycznia 2014 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020;

Uchwałę Nr XLI/140/14 Rady Gminy Łubnice z dnia 22 stycznia 2014 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020;

Uchwałę Nr XLI/141/14 Rady Gminy Łubnice z dnia 22 stycznia 2014 roku w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020;

Uchwałę Nr XXII/97/05 Rady Gminy Łubnice z dnia 28 lutego 2005 roku w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, zwolnienia od opłaty oraz trybu ich pobierania;

Zarządzenie Nr 15/04 Wójta Gminy Łubnice z dnia 19 maja 2004 r. w sprawie upoważnienia dla Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy;

Zarządzenie Nr 15/04 Wójta Gminy Łubnice z dnia 19 maja 2004 r. w sprawie upoważnienia dla pracownika socjalnego Pani Wiesławy Irli do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy w czasie nieobecności Kierownika;

Upoważnienie Wójta Gminy Łubnice z dnia 20.06.2013 r. dla Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej do wykonywania zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Magdalena Prać – koordynator kontroli – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 936/2014 z dnia 7 października 2014 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.

2. Barbara Nowak– Kierownik Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 937/2014 z dnia 7 października 2014 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Ośrodka Pomocy Społecznej w Łubnicach* pod poz. 6.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 8 – 10 października 2014 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zmianami) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2014 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.) oraz monitoring zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013r., poz. 135 ze zm.).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach mieści się w budynku Urzędu Gminy w Łubnicach, tel. (15) 865 92 43.

W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że jednostka zajmuje cztery pomieszczenia usytuowane na parterze. Warunki lokalowe Ośrodka Pomocy Społecznej dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji OPS jest ubóstwo, bezrobocie i długotrwała lub ciężka choroba.

Wypłata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest przelewem na indywidualne konta bankowe klientów lub w kasie Nadwiślańskiego Banku Spółdzielczego w Solcu Zdroju O/Łubnice.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.

Na dzień kontroli w Ośrodku Pomocy Społecznej w Łubnicach w obszarze pomocy społecznej zatrudnionych było 5 osób, tj.: kierownik, 3 pracowników socjalnych (w tym 1 pracownik w 80% zajmuje się zadaniami z zakresu świadczeń rodzinnych) i opiekunka środowiskowa (Zał. Nr 1 – Tabela dotycząca kadry zarządzającej i pracowników socjalnych). Do końca br. na umowę o pracę zatrudniony jest również asystent rodziny.

Przedmiotem kontroli było zbadanie zgodności kwalifikacji kadry kierowniczej Ośrodka oraz pracowników zajmujących się zadaniami z zakresu pomocy społecznej z przepisami ustawy o pomocy społecznej.

W toku kontroli stwierdzono, iż Kierownik Ośrodka oraz pracownicy socjalni posiadają wymagane na danym stanowisku kwalifikacje i staż pracy. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej Kierownik ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej.

W kontrolowanej jednostce pracownicy socjalni posiadają legitymacje służbowe wydane wg wzoru określonego w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego, które zgodnie z rozporządzeniem wymagane są przy przeprowadzaniu wywiadu środowiskowego.

Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- miernik: liczba mieszkańców gminy

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = $4\ 282/2,2 = 1\ 946$ osób

Z powyższego wynika, iż stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, na jednego pracownika socjalnego przypada 1 946 mieszkańców.

Natomiast inspektorzy przypomnieli, że od 1 stycznia 2015 r. wchodzi w życie art. 110 ust. 12 cyt. ustawy mówiący, iż „ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych”.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 z późn. zm.) oraz monitoring zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 135 ze zm.).

Zasiłki stałe

Z informacji przekazanych przez Kierownika OPS (Zał. Nr 2 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) oraz z meldunku kwartalnego MK 2 wynika, iż w 2014 r. do dnia kontroli pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla 20 osób, z czego 17 to osoby samotne. Koszt udzielonej pomocy stałej wyniósł 79 382,67 zł. Za 18 osób Ośrodek odprowadzał składkę na ubezpieczenie zdrowotne.

Kontroli poddano losowo wybrane teczki z dokumentacją stałych zasiłkobiorców, na podstawie której wydano decyzje administracyjne nr:

OPS.8210.000012.10.2012; OPS.5100.000005.08.2014; OPS.5100.000003.04.2014;
OPS.5100.000001.02.2014; OPS.5100.000004.07.2014; OPS.8210.00007.10.2013;
OPS.8210.00005.07.2013; OPS.8210.00002.03.2013; OPS.8210.00001.01.2012;
OPS.8210.00005.05.2012; OPS.8210.00004.12.2011; OPS.8210.00015.10.2012.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem klienta. Skontrolowane akta zawierają dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty zawierają datę wpływu do Ośrodka.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W podstawie prawnej decyzji przyznających świadczenie widniał aktualny na dzień wydania decyzji publikator ustawy o pomocy społecznej, rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Przytoczono także upoważnienie Wójta dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. W podstawie prawnej decyzji znajdują się także przepisy ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, na podstawie której za osoby otrzymujące zasiłek stały Ośrodek odprowadza składkę zdrowotną. W części sprawdzonych decyzji nieaktualny był publikator kodeksu postępowania administracyjnego.

Decyzjom, w przypadku których wypłata środków następuje przed ich uprawomocnieniem, nadano rygor natychmiastowej wykonalności, wpisując w podstawie prawnej art. 108 k.p.a. i informując klienta o powodach nadania rygoru w uzasadnieniu. Brak takiej informacji w sentencji decyzji.

W uzasadnieniu decyzji dokładnie opisano sytuację faktyczną klienta i stan prawny mający wpływ na przyznanie pomocy.

W pouczeniu informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji. Decyzje o przyznaniu pomocy były przesyłane za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe

Z informacji sporządzonej przez Kierownika OPS wynika, iż w roku 2014 do dnia kontroli pomoc okresową przyznano dla 70 osób na kwotę 62 837 zł. Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie i długotrwała choroba.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach:

OPS.5101.000052.05.2014;   OPS.5101.000023.02.2014;   OPS.5101.000051.05.2014;
OPS.5101.000013.01.2014;   OPS.5101.000074.08.2014;   OPS.5101.000067.08.2014;

OPS.5101.000043.03.2014; OPS.5101.000066.07.2014; OPS.5101.000039.03.2014;
OPS.5101.000024.02.2014; OPS.5101.000061.06.2014; OPS.5101.000011.01.2014.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek posiadał datę wpływu). W aktach znajdują się zaświadczenia z zakładów pracy, odcinki emerytur i rent, zaświadczenia lekarskie, informacje o wysokości świadczeń rodzinnych i o wielkości gospodarstwa rolnego, zaświadczenia z powiatowych urzędów pracy.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych widniał aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz upoważnienie Wójta dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej. W części sprowadzonych akt nieaktualny był publikator kodeksu postępowania administracyjnego.

Decyzjom, w przypadku których wypłata środków następuje przed ich uprawomocnieniem, nadano rygor natychmiastowej wykonalności, wpisując w podstawie prawnej art. 108 k.p.a. i informując klienta o powodach nadania rygoru w uzasadnieniu. Brak takiej informacji w sentencji decyzji.

W części skontrolowanych akt zespół kontrolny stwierdził, iż pomoc przyznawana była nie od miesiąca złożenia wniosku, ale od następnego, co jest niezgodne z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej.

Zespół kontrolny pozytywnie ocenia sposób opisywania w uzasadnieniu decyzji administracyjnych sytuacji faktycznej klienta i stanu prawnego mających wpływ na przyznanie pomocy oraz sporządzone wywiady środowiskowe.

W przedmiotowych decyzjach informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag. Wysokość świadczeń wypłacana zgodnie z art. 38 ustawy o pomocy społecznej.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Z informacji przekazanych przez Kierownika OPS wynika, iż całkowity koszt Programu za trzy kwartały 2014 r. wyniósł 68 193 zł, w tym dotacja 40 916 zł. Pomoc

w formie *posiłków* otrzymało ogółem 260 dzieci i młodzieży, w formie *zasiłku celowego* 35 rodzin na kwotę 11 075 zł.

W badanym okresie dożywianie prowadzone było w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie gminy Łubnice:

Lp.	Nazwa szkoły	Rodzaj posiłku	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Cena za posiłek
1.	Szkoła Podstawowa w Gackach Słupieckich	Kanapka + owoc lub jogurt lub sok	24	46	2,50 zł
2.	Szkoła Podstawowa w Budziskach	gorące danie - catering	20	27	3,10 zł
3.	Szkoła Podstawowa w Wilkowej	gorące danie	25	33	2,50 zł
4.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Łubnicach	gorące danie	30	46	2,50 zł
5.	Publiczne Gimnazjum w Łubnicach	gorące danie	62	76	2,50 zł
Razem				228	

Dodatkowo do dnia kontroli Ośrodek opłacał wyżywienie 32 dzieci i młodzieży w 4 placówkach poza terenem Gminy. Koszt posiłku wynosił od 1,60 zł do 7,00 zł za całodienne wyżywienie.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych* w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

OPS.5114.000044.09.2014; OPS.5114.000039.08.2014; OPS.5114.000046.09.2014;
OPS.5114.000003.04.2014; OPS.5114.000016.06.2014; OPS.5114.000004.05.2014;
OPS.5114.000009.05.2014; OPS.5114.000048.09.2014; OPS.5114.000041.08.2014;
OPS.5114.000014.06.2014

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

OPS.5113.000112.02.2014; OPS.5113.000107.02.2014; OPS.5113.000093.02.2014;
OPS.5113.000063.02.2014; OPS.5113.000035.02.2014; OPS.5113.000135.02.2014;
OPS.5113.000025.09.2014; OPS.5113.000124.02.2014; OPS.5113.000038.02.2014;
OPS.5113.000072.09.2014; OPS.5113.000136.03.2014; OPS.5113.000003.09.2014;
OPS.5113.000050.09.2014.

Na terenie gminy Łubnice tylko w jednej szkole nie ma gorącego posiłku. Dzieci otrzymują kanapki i owoc oraz jogurt lub sok ze względu na brak możliwości lokalowych. W pozostałych szkołach dzieci dostają gorący posiłek.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja - aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc. Pomoc w ramach Programu przyznawana jest w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, uchwały Rady Gminy w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego oraz przywoływane jest upoważnienie Wójta dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej.

Decyzjom, w przypadku których wypłata środków następuje przed ich uprawomocnieniem, nadano rygor natychmiastowej wykonalności, wpisując w podstawie prawnej art. 108 k.p.a. i informując klienta o powodach nadania rygoru w uzasadnieniu. Brak takiej informacji w sentencji decyzji.

Zespół kontrolny pozytywnie ocenia sposób opisywania w uzasadnieniu decyzji administracyjnych sytuacji faktycznej klienta i stanu prawnego mających wpływ na przyznanie pomocy.

Decyzje administracyjne na posiłek wydawane są na okres od stycznia do czerwca i od września do grudnia.

Do zasadności przyznanej pomocy nie wniesiono zastrzeżeń.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej OPS w Łubnicach przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków

i leczenia, opału, odzieży, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej ustawy Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Kontrolowana jednostka w roku 2014, jak wynika z informacji udzielonych przez Kierownika OPS (Zał. Nr 2), udzieliła 86 osobom zasiłków celowych, w tym dla 53 osób specjalnych zasiłków celowych, na łączną kwotę 25 580 zł. Zasiłki celowe przyznawane były w szczególności na częściowe lub całkowite pokrycie kosztów zakupu żywności, opłatę energii elektrycznej. Najczęstszym powodem ubiegania się o zasiłek celowy specjalny były wydatki na zakup lekarstw, leczenie, które były potwierdzane imiennymi fakturami.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta:

Zasiłki celowe:

OPS.5102.000043.03.2014;   OPS.5102.000018.02.2014;   OPS.5102.000013.01.2014;
OPS.5102.000029.03.2014;   OPS.5102.000065.05.2014;   OPS.5102.000040.03.2014;
OPS.5102.000042.03.2014;   OPS.5102.000012.01.2014;   OPS.5102.000037.03.2014;
OPS.5102.000041.03.2014;

Zasiłki celowe specjalne:

OPS.5102.000071.05.2014;   OPS.5102.000073.06.2014;   OPS.5102.000083.07.2014;
OPS.5102.000074.06.2014;   OPS.5102.000030.03.2014;   OPS.5102.000093.08.2014;
OPS.5102.000107.09.2014;   OPS.5102.000032.03.2014;   OPS.5102.000105.09.2014;
OPS.5102.000102.09.2014.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny. W części decyzji przyznających specjalne zasiłki celowe brak było w sentencji powodu ich przyznania. Dopiero z uzasadnienia wynikało dlaczego udzielono wsparcia. Ponadto w podstawie prawnej decyzji przywoływano art. 108 k.p.a. nie informując o tym fakcie stroną w postanowieniu. W części decyzji nieaktualny był publikator kodeksu postępowania administracyjnego.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi

Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach realizuje usługi opiekuńcze, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze określa Uchwała Nr XXII/97/05 Rady Gminy Łubnice z dnia 28 lutego 2005 roku.

W 2014 r. koszt 1 godziny usług opiekuńczych przyznanych przez Ośrodek został ustalony w wysokości 14 zł.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w formie zaspokojenia niezbędnych i codziennych potrzeb życiowych, opieki higienicznej oraz w miarę możliwości zapewnienia kontaktu z otoczeniem: osobom samotnym oraz w miarę możliwości osobom i rodzinom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina takiej pomocy nie może zapewnić. Usługi przyznawane są na podstawie: wniosku złożonego przez osoby zainteresowane, wywiadu środowiskowego wraz z niezbędną dokumentacją, zaświadczenia lekarskiego stwierdzającego, iż osoba ubiegająca się o przyznanie usług opiekuńczych wymaga pomocy innych osób. Osoby korzystające z usług opiekuńczych ponoszą odpłatność w zależności od posiadanego dochodu. W decyzji administracyjnej określony został okres i miejsce świadczenia usług, wysokość odpłatności oraz termin i miejsce dokonywania opłaty za świadczone usługi. W roku 2014 do dnia kontroli usługami objęto 8 osób.

Usługi realizują trzy opiekunki domowe, w tym jedna zatrudniona przez Ośrodek Pomocy Społecznej, jedna z Caritas Kieleckiej i jedna w ramach stażu z PUP. Osoby świadczące usługi opiekuńcze mają wykształcenie zawodowe i ukończony kurs opiekunki osób starszych.

Sprawdzono następujące akta spraw:

OPS.5122.000001.10.2014; OPS.8225.000001.02.2013 i zmiana wysokości odpłatności OPS.5122.000001.04.2014; OPS – 8125u-z-000159/03/2009; OPS.8225.000001.05.2011 i odstąpienie od naliczania opłaty OPS.5122.000002.03.2013; OPS.8127-000001/03/2011; OPS. 8127-000002/12/2010.

W aktach klientów znajduje się wywiad lub jego aktualizacja, odcinki rent i emerytur, zaświadczenia o wysokości dochodów, zaświadczenia lekarskie, zaświadczenia o pobieraniu zasiłku pielęgnacyjnego, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności. W podstawie prawnej

wydanych decyzji administracyjnych odnotowano na dzień ich wydania aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, uchwałę Rady Gminy w Łubnicach oraz upoważnienie Wójta dla Kierownika OPS do podpisywania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej.

Decyzje wydawane są bezterminowo, a co sześć miesięcy przeprowadzana jest aktualizacja wywiadu środowiskowego. W ocenie kontrolujących decyzje o przyznaniu pomocy w formie usług powinny wydawane być w każdym roku lub do zakończenia orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, po uprzednim zebraniu wszystkich, niezbędnych dokumentów. Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował zadania związanego ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. W roku 2014 r. do dnia kontroli OPS opłacał za pobyt w dps 7 swoich mieszkańców, a koszt udzielonej pomocy wyniósł 113 788 zł.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna jest realizowana w postaci: udzielania informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych; wsparcia w ubieganiu się o ustalenie uprawnień i nabyciu prawa do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego; współpracy i kontaktów ze szkołą; utrzymywania kontaktów z kuratorem; pomocy w ustalaniu stopnia niepełnosprawności; pobudzania społecznej aktywności i inspirowania do działań samopomocowych w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb żywicowych osób, rodzin

czy środowisk społecznych. W 2014 r. do dnia kontroli pracownicy socjalni prowadzili pracę socjalną z 16 rodzinami.

Jednym z narzędzi pracy socjalnej z osobami ubiegającym się o pomoc jest kontrakt socjalny, który ma na celu zobowiązanie zainteresowanego do podjęcia wspólnie z pracownikiem socjalnym określonych działań zmierzających do poprawy trudnej sytuacji życiowej. Pracownicy socjalni w roku 2014 ogółem zawarli 17 kontraktów, w tym 10 w ramach projektu systemowego finansowanego ze środków PO KL.

Monitoring wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubnicach realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Kierownik Ośrodka posiada upoważnienie Wójta Gminy do prowadzenia zadań z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W 2014 r. zatrudniony jest na umowę o pracę asystent rodziny, który zajmuje się 7 rodzinami.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

Pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, zasiłku celowego i specjalnego celowego oraz usług opiekuńczych przyznano celowo i zasadnie. W aktach znajdują się m.in. aktualne zaświadczenia z zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur lub informacje o nie pobieraniu świadczeń, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, informacje o wysokości pobieranych zasiłków rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego, wielkości gospodarstw rolnych.

Warunki lokalowe kontrolowanego Ośrodka są dobre i klienci mają możliwość przedstawienia swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

W Statucie należy uaktualnić publikatory ustaw, w oparciu o które pracuje Ośrodek.

Kadra zarządzająca i pracownicy socjalni posiadają odpowiednie kwalifikacje i staż pracy wymagane na zajmowanych stanowiskach. Stan zatrudnienia pracowników socjalnych jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, na jednego pracownika przypada 1 946 mieszkańców.

W związku z tym, że obecnie pracą socjalną zajmują się 3 osoby na 2,2 etatu inspektorzy przypomnieli, że od 1 stycznia 2015 r. wchodzi w życie art. 110 ust. 12 cyt.

ustawy mówiący, iż „ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych”.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W podstawie prawnej decyzji przyznających świadczenia widniał aktualny na dzień wydania decyzji publikator ustawy o pomocy społecznej, rozporządzenie w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych. Przytoczono także upoważnienie Wójta dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. W części skontrolowanych decyzji nieaktualny był publikator kodeksu postępowania administracyjnego.

Ponadto stwierdzono uchybienia w trybie przyznawania zasiłków okresowych. Część skontrolowanych świadczeń została przyznana niezgodnie z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej, w którym jest mowa, iż „pomoc przyznaje się i wypłaca za okres miesiąca kalendarzowego począwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek”.

Decyzjom, w przypadku których wypłata środków następuje przed ich uprawomocnieniem, nadano rygor natychmiastowej wykonalności, wpisując w podstawie prawnej art. 108 k.p.a. i informując klienta o powodach nadania rygoru w uzasadnieniu. Brak takiej informacji w sentencji decyzji.

W skontrolowanych decyzjach przyznających specjalne zasiłki celowe brak było w sentencji powodu ich przyznania. Dopiero z uzasadnienia wynikało dlaczego udzielono wsparcia.

Decyzje przyznające usługi opiekuńcze wydawane są bezterminowo, a co sześć miesięcy przeprowadzana jest aktualizacja wywiadu środowiskowego. W ocenie kontrolujących decyzje powinny być wydawane na każdy rok budżetowy lub do zakończenia orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

Zespół kontrolny pozytywnie ocenia sposób opisywania w uzasadnieniu decyzji administracyjnych sytuacji faktycznej klienta i stanu prawnego mających wpływ na przyznanie i wysokość pomocy.

Dzieci objęte programem „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” otrzymują gorący posiłek, poza jedną szkołą, w której brak jest możliwości lokalowych.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że OPS wykorzystuje w stopniu dostatecznym kontrakt socjalny jako instrument pracy socjalnej.

W kontrolowanym Ośrodku zatrudniony jest asystent rodziny, który wspomaga 7 rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika Ośrodka oraz pracowników socjalnych.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61, poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych.

2. Tabela sporządzona przez kierownika OPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Magdalena Pracon

2. Barbara Nowak

Ze strony kontrolowanej:

Otrzymałam osobiste
9.11.2014 r.

Kielce, dnia 5 listopada 2014 r.

Data i podpis

e/a
ŚWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
w Kielcach
Wydział Polityki Społecznej

OŚRODEK
POMOCY SPOŁECZNEJ
28-232 Łubnica

KIEROWNIK
Ośrodka Pomocy Społecznej
Krysińska Barszcz

Z up. WOJEWÓDZKI ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
Renata Kępczyńska
DYREKTOR
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ